

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog
DYDDIAD	8 Mawrth 2022
TEITL	Adroddiad yr Harbwrfeistr
AWDUR	M. Humphreys, Harbwrfeistr Porthmadog

H 1 Materion Mordwyo

- 1.1 Mae'r sianel fordwyo i harbwr Porthmadog wedi cael ei monitro gan staff yr harbwr dros y gaeaf. Mae llwybr y sianel yn parhau yn ddeinamig iawn gyda'r fynedfa i'r sianel ar hyn o bryd yn symud tua chyfeiriad Cricieth.
- 1.2 Mae traethell fawr wedi ffurfio ger y Tŷ Powdr gyda thraethell arall wedi ffurfio rhwng 'Ynys Balast' a marc llaw starbord Rhif 17, ar ran allanol yr harbwr mewnol. Mae'r symudiad diwethaf yma o dywod wedi achosi i bedwar bwi angorfeydd sy'n eiddo i iard gychod Madog i sychu allan yn gyfan gwbl a chyn bo hir bydd angen symud bwi Rhif 17 i leoliad mwy addas.
- 1.3 O'r herwydd, mae tri Hysbysiad Lleol i Forwyr mewn grym ar hyn o bryd;
- 1.3.1 Hysbysiad i Forwyr rhif 24/21 - nid yw'r cymhorthydd mordwyo starbord Bwi Rhif 1 ar ei safle priodol. Ar hyn o bryd, mae'r bwi ar draeth Harlech yn aros i gael ei adfer. Er yr ymdrechion a wnaed, ni fu'n bosib hyd yma i adfer y bwi o'r traeth oherwydd natur feddal yr arwyneb ynghyd â'r gwaith dringo serth o'r traeth i gyrraedd yr arwyneb tarmac uwchben. Gwneir ymdrechion pellach wedi cyfnod o law pan fydd arwyneb y tywod yn ei gwneud yn haws i gyrraedd y bwi a'i adfer.
- 1.3.2 Hysbysiad i Forwyr rhif 01/22 - nid yw'r bwi cymhorthydd mordwyo Port Rhif 6 yn ei leoliad arferol ar hyn o bryd. Mae'r bwi yn cael ei adnewyddu yn yr harbwr wedi iddo gael ei olchi i'r lan. Unwaith y bydd wedi ei adnewyddu, caiff y bwi ei ddychwelyd i leoliad addas yn y sianel.
- 1.3.3 Hysbysa'r Gwasanaeth y bydd yr holl farciau mordwyo yn eu lle ac yn gweithredu'n llawn cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosib, yn dibynnu ar ymrwymadau staff o ran y tywydd ac amodau'r llanw ar y pryd.
- 1.4 Bydd staff yr Harbwr yn parhau i fonitro llwybr y sianel a symud y cymhorthion mordwyo pan a phryd fo angen i sicrhau eu bod yn darparu'r llwybr mwyaf diogel i mewn ac allan o'r harbwr. Gyda'r Gwanwyn ar ei ffordd, hyderwn y bydd llwybr y sianel fordwyo yn sefydlogi.
- 1.5 Atgoffir morwyr o'r angen i fordwyo'r sianel 1.5 awr naill ochr i'r penllanw wrth fordwyo llong gyda dyfnder mwy na 1.5 metr. Rydym hefyd yn atgoffa morwyr y dylid cysylltu â swyddfa'r harbwr cyn cyrraedd i dderbyn y wybodaeth fordwyo ddiweddaraf. Bydd newidiadau i unrhyw gymhorthion mordwyo yn cael eu cylchredeg drwy Hysbysiad Lleol i Forwyr.

H 2 Materion Gweithredol

- 2.1 Trwy gydol y gaeaf, mae symudiadau llongau yn nynesfeydd yr harbwr a'r sianel wedi bod yn gyfyngedig iawn. Arhosodd 41 o gychod yn nyfroedd yr harbwr dros y gaeaf, gyda'r mwyafrif wedi eu hangori i'r pontynau sy'n eiddo i Glwb Hwyllo Madog.
- 2.2 Hyd yma, nid yw'r harbwr wedi dioddef yn ddrwg o stormydd y gaeaf ac ni adroddwyd am unrhyw ddifrod i unrhyw gychod na strwythur. Fodd bynnag, dinistriwyd to y Ganolfan gerllaw, gyda darnau ohono yn glanio ar oleuadau'r harbwr.
- 2.2 Rhagwelir bydd y cychod hynny sydd ar y lan yn yr iardiau cychod yn dychwelyd yn raddol i'r dŵr fel y daw y Pasg. Yn ôl nifer yr ymholiadau a wnaed yn swyddfa'r harbwr dros y gaeaf o ran argaeledd angorfeydd, mae'r gwasanaeth yn gobeithio cael tymor prysur, er effeithiau parhaus coronafeirws.

H 3 Cynnal a Chadw

- 3.1 Disgwylir y bydd gwaith cynnal a chadw ar angorfeydd yr harbwr yn cael ei wneud cyn i'r tymor prysur ddechrau, yn dilyn archwiliad tanddwr o gyflwr yr angorfeydd presennol sydd yn yr harbwr. Darparwyd amcangyfrif cost net o £1650 i'r Gwasanaeth ar gyfer cost cynnal yr archwiliad tanddwr.
- 3.2 Bydd dwy ysgol newydd yn cael eu gosod ar ochr y cei yn lle'r rhai sydd yno yn awr, a ddaeth i ddiwedd eu hoes, ger pont Britannia. Mae'r gwaith o gynhyrchu'r ysgolion yn cael ei wneud gan weithiwr metel lleol ac rydym yn aros i'r ysgolion gyrraedd.
- 3.2.1 Caiff mynedfa newydd ddiogel ei chreu wrth rheiliau yr harbwr i'r dwyrain o swyddfa'r harbwr i helpu teithwyr i fyrddio a gadael cychod sydd wedi angori ger ochr y cei yn y lleoliad hwnnw. Darperir grisiau concriid ar arwyneb llechen isaf ochr y cei mewn cysylltiad â hyn. Bydd y fynedfa newydd yn cyd-fynd â darpariaeth un o'r ysgolion newydd.
- 3.3 Yn ddiweddar, gwnaed gwaith cynnal a chadw i injan cwch Y Dwyfor, a gafodd waith atgyweirio strwythurol helaeth y llynedd, yn dilyn problemau efo'r tanwydd oedd yn achosi i'r cwch golli pŵer.
- 3.3.1 Bydd cwch patrôl 'Powercat' yr harbwr sy'n gweithio ar y môr yn derbyn gwasanaeth blyneddol i'r injan ddwbl gan gwmni lleol yn fuan, i baratoi ar gyfer y tymor prysur sydd i ddod.
- 3.3.2 Tynnwyd y cwch gweini bychan, a ddefnyddir gan staff yr harbwr, o'r dŵr ar gyfer gwaith cynnal a chadw blyneddol. Mae'r cwch ar hyn o bryd yn cael ei baentio gan staff yr harbwr gyda rhagor o waith i'w wneud ar bwyntiau diogelu'r ffender a'r rhwyfau.
- 3.4 Mae'r Gwasanaeth eisiau newid y cynhwysydd storio y gellir ei gloi sydd yng nghefn swyddfa'r harbwr, oherwydd y dirywiad yn wyneb metel y cynhwysydd presennol, yn enwedig y to sy'n gollwng mewn sawl lle ar ben yr offer tu mewn. Mae'r gwasanaeth wedi cael amcangyfrif cost net o £3600 am gynhwysydd 20tr yn ei le.

- 3.5 Rydym yn parhau i adnewyddu'r meinciau o gwmpas yr harbwr ac mae rhagor o waith sydd angen ei gwblhau. Mae'r gwasanaeth yn dal i dderbyn ceisiadau i leoli meinciau o gwmpas yr harbwr, gyda llefydd cyfyngedig ar gael yn unig.

H 4 Materion Eraill

- 4.1 **Borth-y-Gest.** Bydd giatau yr amddiffynfeydd môr ar ben y llithrfa yn cael eu cynnal a'u cadw gyda chymorth gweithiwr metel lleol. Dymuna'r gwasanaeth atgoffa defnyddwyr yr harbwr o'r angen i'r giatau metel aros ynghau yn ystod y gaeaf.

- 4.1.1 Mae dal angen gosod silffoedd dingi sy'n edrych dros y maes parcio ym Mhorth-y-Gest i geisio tacluso'r ardal laswelltog, lle mae nifer o gychod yn cael eu cadw ar hyn o bryd.

- 4.2 **Traeth Morfa Bychan.** Bu'n rhaid i staff yr harbwr fynd i'r brif fynedfa i'r traeth ar sawl achlysur yn ystod y gaeaf i hel a chlirio sbwriel a gwastraff cyffredinol a daflwyd yn ddi-drefn o amgylch y biniau gwastraff ger y toiledau. O'r herwydd mae'r Gwasanaeth yn hysbysu y bu'n rhaid symud y biniau dros dro o'r lleoliad dyma i atal perygl i iechyd cyhoeddus.

H5 Digwyddiadau

- 5.1 Er i ni ragweld hyn, nid yw'r Gwasanaeth wedi cael gwybod am unrhyw ddigwyddiadau arfaethedig yn Harbwr Porthmadog eleni. Dymuna'r Gwasanaeth atgoffa trefnwyr digwyddiadau o'r angen i roi gwybod ymlaen llaw am unrhyw ddigwyddiad arfaethedig i ni er mwyn iddynt dderbyn caniatâd.

- 5.2 Wrth ystyried caniatáu unrhyw ddigwyddiad, bydd y Gwasanaeth yn rhoi sylw dyladwy i'r sefyllfa o ran Coronafeirws ac unrhyw gyfyngiadau, amodau i'w gosod neu derfynau sydd eu hangen i sicrhau diogelwch y cyhoedd a'r staff.